



2020/2532(RSP)

21.2.2020

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe otázky na ústne zodpovedanie B9-0000/2020

v súlade s článkom 136 ods. 5 rokovacieho poriadku

o stratégii EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy
(2020/2532(RSP))

Lídia Pereira

Marek Paweł Balt

Fredrick Federley

Simona Baldassarre

Pär Holmgren

Alexandr Vondra

Petros Kokkalis

v mene Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

B9-0000/2020

Uznesenie Európskeho parlamentu o stratégii EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy (2020/2532(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC) a Kjótsky protokol k tomuto dohovoru,
- so zreteľom na dohodu prijatú 12. decembra 2015 na 21. konferencii zmluvných strán UNFCCC (COP21) v Paríži (Parížska dohoda),
- so zreteľom na Stratégiu EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy z apríla 2013 a na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie,
- so zreteľom na správu Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 12. novembra 2018 o vykonávaní stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy,
- so zreteľom na správu UNEP o medzerách v oblasti adaptácie za rok 2018,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európska zelená dohoda (COM(2019)0640),
- so zreteľom na osobitnú správu Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) o globálnom otepľovaní o 1,5 °C, jeho piatu hodnotiacu správu (AR5) a súhrnnú správu, jeho osobitnú správu o zmene klímy a pôde a na jeho osobitnú správu o oceánoch a kryosfére v meniacej sa klíme,
- so zreteľom na hlavnú správu Globálnej komisie pre adaptáciu o adaptácii na zmenu klímy za rok 2019,
- so zreteľom na Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorú prijala OSN, a na ciele udržateľného rozvoja,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. januára 2020 o 15. zasadnutí Konferencie zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite (COP 15),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. januára 2020 o Európskej zelenej dohode;
- so zreteľom na svoje uznesenie z 28. novembra 2019 o núdzovom stave v oblasti klímy a životného prostredia,
- so zreteľom na správu Európskej environmentálnej agentúry o zmene klímy, vplyve a zraniteľnosti v Európe za rok 2016,
- so zreteľom na posúdenie ukazovateľov Európskou environmentálnou agentúrou s názvom Hospodárske straty spôsobené extrémami súvisiacimi s klímou v Európe z 2. apríla 2019,

- so zreteľom na správu Európskej environmentálnej agentúry zo 4. septembra 2019 s názvom Prispôsobenie sa zmene klímy v odvetví poľnohospodárstva v Európe,
 - so zreteľom na správu Európskej environmentálnej agentúry zo 4. decembra 2019 s názvom Životné prostredie v Európe – stav a perspektíva 2020: znalosti potrebné na prechod na udržateľnú Európu,
 - so zreteľom na sendaiský rámec pre znižovanie rizika katastrof z roku 2015,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 8. septembra 2015 k ďalšiemu postupu nadväzujúcemu na európsku iniciatívu občanov Right2Water ,
 - so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov z roku 2018 s názvom Boj proti dezertifikácii v EÚ: zvládnutie rastúcej hrozby si vyžaduje viac opatrení,
 - so zreteľom na otázku na ústne zodpovedanie predloženú Komisii o stratégii EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy (O-000000/2020 – B9 0000/2020),
 - so zreteľom na článok 136 ods. 5 a článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,
- A. keďže zmena klímy pokračuje na celom svete a v Európe a existujú ďalšie dôkazy o tom, že zmena klímy v budúcnosti povedie v mnohých regiónoch EÚ k nárastu extrémov súvisiacich s klímou;
 - B. keďže pozorované zmeny klímy už majú rozsiahly vplyv na ekosystémy, hospodárske odvetvia a ľudské zdravie;
 - C. keďže rôzne regióny a odvetvia v EÚ sú zmenou klímy ovplyvnené rôzne;
 - D. keďže vodné hospodárstvo, poľnohospodárstvo, lesníctvo a biodiverzita sú úzko prepojené a takisto súvisia s meniacimi sa modelmi využívania pôdy a zmenou počtu obyvateľov; keďže vplyv zmeny klímy v iných častiach sveta môže ovplyvniť EÚ prostredníctvom obchodu, medzinárodných finančných tokov, migrácie a bezpečnosti;
 - E. keďže sa očakáva, že predpokladané náklady na škody vyplývajúce zo zmeny klímy budú vysoké aj pri vykonaní Parížskej dohody;
 - F. keďže zmenu klímy a jej vplyvy možno podstatne znížiť ambicióznou globálnou politikou v oblasti zmiernenia, ktorá by bola v súlade s cieľom zmiernenia Parížskej dohody; keďže súčasné záväzky znižovania emisií nedosiahnu ciele Parížskej dohody, ale budú mať za následok globálne otepľovanie presahujúce 3 °C v porovnaní s predindustriálnymi úrovňami;
 - G. keďže adaptácia na zmenu klímy je potrebná na predvídanie nepriaznivých účinkov zmeny klímy a na prevenciu alebo zníženie krátkodobých a dlhodobých rizík vyplývajúcich zo zmeny klímy;

Všeobecné pripomienky

1. zdôrazňuje, že adaptácia je potrebná pre všetky krajiny na to, aby dokázali minimalizovať negatívne účinky a v plnej miere využiť príležitosti rastu odolného voči zmene klímy a udržateľného rozvoja; v tejto súvislosti zdôrazňuje svoj neochvejný záväzok dosiahnuť globálny cieľ adaptácie vymedzený v Parížskej dohode;
2. vyzýva na opätovné zameranie sa na adaptáciu; víta preto, že Komisia predloží novú stratégiu, a považuje ju za príležitosť ukázať celosvetové vedúce postavenie EÚ v oblasti adaptácie; domnieva sa, že nová stratégia by mala byť neoddeliteľnou súčasťou európskej zelenej dohody s cieľom vybudovať odolnú Európu s vysokou adaptačnou schopnosťou, ktorá by umožnila radikálnu transformáciu, pokiaľ ide o podporu hospodárskeho rastu, zabezpečenie vodných zdrojov a potravinovú bezpečnosť, prechod na čisté zdroje energie a zabezpečenie klímy a sociálnej spravodlivosti;
3. víta hodnotenie súčasnej stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy z novembra 2018, ktoré vypracovala Komisia, a berie na vedomie jeho záver, že rozsiahle ciele stratégie neboli úplne splnené, ale pokrok sa dosiahol vo všetkých jej jednotlivých opatreniach;
4. poznamenáva, že by sa mohlo urobiť viac pre začlenenie adaptácie do infraštruktúry, a vyzýva na účinnú úpravu verejnej infraštruktúry a iných investícií z hľadiska klímy;
5. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v stratégii z roku 2013 sa náležite nerieši naliehavosť vykonávania adaptačných opatrení; vyzýva na posilnenie riadenia novej stratégie, častejší proces preskúmania a jasné ciele a ukazovatele na meranie pokroku pri jeho vykonávaní;
6. ďalej konštatuje, že pokrok bol slabší, než sa očakávalo, pokiaľ ide o počet miestnych adaptačných stratégií, a objavili sa rozdiely medzi členskými štátmi; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že napriek týmto rozdielom budú všetky regióny EÚ pripravené riešiť dôsledky zmeny klímy prostredníctvom adaptácie; v tejto súvislosti uznáva hodnotu Dohovoru primátorov a starostov, ktorý zvýšil spoluprácu v oblasti adaptácie na miestnej úrovni;
7. zdôrazňuje, že je dôležité ďalej podporovať adaptáciu na zmenu klímy v regiónoch a mestách v novej stratégii, napríklad prostredníctvom podpory legislatívnych rámcov, čo vyžaduje primerané adaptačné stratégie aj na týchto úrovniach;
8. vzhľadom na úzke prepojenie medzi zmierňovaním zmeny klímy a adaptáciou na ňu pripomína význam zmierňovania, keďže vplyv zmeny klímy a úsilie potrebné na adaptáciu sa menia v závislosti od zvýšenia globálnej teploty;

Riešenia inšpirované prírodou a zelená infraštruktúra

9. pripomína, že zmena klímy a jej následky ovplyvňujú ľudí, ale aj biodiverzitu a morské a suchozemské ekosystémy, a že v súlade s prelomovou správou IPBES je zmena klímy jedným z priamych faktorov straty biodiverzity;
10. zdôrazňuje význam využívania udržateľných adaptačných riešení blízkych prírode a zachovania a obnovy ekosystémov, ktoré môžu súčasne prispieť k zmierneniu zmeny klímy, ochrane biodiverzity a boju proti znečisťovaniu; vyzýva, aby nová stratégia

zahŕňala ambiciózne plány na zintenzívnenie využívania týchto riešení;

11. zdôrazňuje potenciál lesov a stromov pri adaptácii na zmenu klímy a pri poskytovaní ekosystémových služieb, keďže napríklad stromy v mestských oblastiach môžu okrem iných prínosov, ako je napríklad zlepšovanie kvality ovzdušia, zmierňovať extrémne teploty; vyzýva na rozsiahlejšiu výsadbu stromov v mestách a na integrovanú reakciu na lesné požiare s cieľom chrániť európske lesy pred zničením spôsobeným extrémnymi klimatickými javmi;
12. uznáva úlohu oceánov pri adaptácii na zmenu klímy a zdôrazňuje potrebu podporovať zdravé a odolné moria a oceány;
13. podporuje iniciatívy vrátane vypracovania mestských stratégií s cieľom využiť potenciál striech a inej infraštruktúry, ako sú napríklad mestské záhrady, zelené strechy, studené chodníky alebo iné opatrenia, ktoré môžu prispieť k ochladeniu, zachovaniu vody a k výrobe potravín, a zároveň znížiť znečistenie ovzdušia, zlepšiť kvalitu života v mestách a chrániť biodiverzitu vrátane opel'ovačov; domnieva sa, že infraštruktúra, ako sú cesty, železničné trate, energetické systémy a iné, musia byť odolné voči zmene klímy;
14. žiada lepšie hospodárenie s vodou vrátane vytvorenia udržateľného odvodňovania a opatrení na prirodzené zadržiavanie vody s cieľom pomôcť zmierniť záplavy a suchá;

Adaptačné opatrenia a súdržnosť

15. zdôrazňuje potrebu začleniť adaptáciu na zmenu klímy do všetkých relevantných politík EÚ, ako sú politika v oblasti poľnohospodárstva, námorná politika a rybárska politika;
16. žiada, aby bola nová stratégia v súlade s globálnymi opatreniami a dohodami, ako je Parížska dohoda, ciele udržateľného rozvoja a Dohovor o biologickej diverzite; žiada Komisiu, aby identifikovala opatrenia, ktoré podporujú a uľahčujú adaptáciu mimo EÚ v novej stratégii;
17. vyzýva Komisiu, aby primerane riešila dezertifikáciu a degradáciu pôdy a vypracovala metodiku a ukazovatele na posudzovanie ich rozsahu; požaduje dostatočné finančné prostriedky na boj proti dezertifikácii a znehodnocovaniu pôdy;

Financovanie

18. vyzýva na zvýšenie financovania na všetkých úrovniach riadenia a na mobilizáciu verejných a súkromných investícií do adaptácie; pripomína pozíciu Parlamentu, ktorý vyzýva na uplatňovanie hľadiska klímy v nasledujúcom VFR na roky 2021 – 2027, t. j. vyčleniť na túto oblasť aspoň 25 % výdavkov, a čo najskôr, resp. najneskôr do roku 2027 dosiahnuť 30 %, čo by malo prispieť k zmierneniu zmeny klímy a k adaptácii na ňu; požaduje, aby sa odolnosť proti zmene klímy považovala za kľúčové kritérium vo všetkom financovaní EÚ; domnieva sa, že EIB by ako klimatická banka mala financovať aj opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy;
19. vyjadruje poľutovanie nad tým, že metodika EÚ v oblasti sledovania financovania opatrení v oblasti klímy nerozlišuje medzi zmierňovaním a adaptáciou;

20. berie na vedomie, že adaptácia je nákladná; trvá však na význame týchto investícií, keďže okrem záchranu životov a ochrany životného prostredia môžu byť preventívne opatrenia nákladovo efektívnejšie; zdôrazňuje zásadu prevencie a vyzýva Komisiu, aby vypracovala prístupy s cieľom zabezpečiť, aby sa náklady vyplývajúce z neprijatia adaptačných opatrení nepreniesli na širokú verejnosť;

Zvyšovanie informovanosti, vedomosti o adaptácii a výskum

21. zdôrazňuje, že je dôležité zvyšovanie informovanosti o účinkoch zmeny klímy, a to aj v oblasti zdravia, a o prínosoch adaptácie medzi subjektmi s rozhodovacou právomocou, ale aj prostredníctvom vzdelávacích činností vo všetkých fázach života;
22. vyzýva na preklopenie súčasných medzier v poznatkoch s cieľom zabezpečiť informované rozhodovanie, a to ďalším vývojom nástrojov, ako sú Climate-ADAPT a EIT Climate-KIC;
23. zdôrazňuje význam podpory výskumu v oblasti adaptácie na zmenu klímy, riešení inšpirovaných prírodou, ekologických technológií a iných riešení, ktoré môžu pomôcť v boji proti zmene klímy a extrémnym poveternostným javom;

Včasnú varovanie a rýchla reakcia

24. žiada, aby sa v novej stratégii kládol väčší dôraz na predchádzanie krízam a na plánovanie pripravenosti, riadenie a reakciu na katastrofy;
25. naliehavo vyzýva členské štáty, aby vypracovali primerané plány rýchlej reakcie v prípade klimatických katastrof, ako sú vlny horúčav, záplavy a suchá;
26. žiada miestne orgány, aby zaviedli [systémy včasného varovania](#) a pripravili vhodné nástroje na reagovanie na extrémne poveternostné podmienky;

o
o o

27. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Európskej komisii.